

ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kipan@central.ntua.gr

ΑΘΗΝΑ, 18 Φεβρουαρίου 2013

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: Η θέση της Κίνησης Πανεπιστημιακής Αναβάθμισης για το σχέδιο «ΑΘΗΝΑ».

Ο σημερινός χάρτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης είναι αποτέλεσμα διεύρυνσης χωρίς στρατηγικό σχέδιο, με κριτήρια που λίγο σχετίζονταν με τη βελτιστοποίηση της ακαδημαϊκής λειτουργίας ή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας. Οι ευθύνες της Πολιτείας, του Υπουργείου Παιδείας (της σημερινής του ηγεσίας συμπεριλαμβανομένης), μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας και τοπικών παραγόντων είναι διαχρονικά καταγεγραμμένες αλλά μηδέποτε καταλογισμένες.

Ο αναγκαίος ορθολογικός σχεδιασμός της οργάνωσης και χωροθέτησης των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας πρέπει να εκπονηθεί στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για την Παιδεία, την Έρευνα και την Καινοτομία που οφείλει να διαμορφώσει άμεσα η Ελληνική Πολιτεία, ανεξάρτητα από συγκυριακές-πελατειακές πολιτικές. Για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία αυτή:

- Ο σχεδιασμός θα πρέπει, πέραν της Ανώτατης Εκπαίδευσης, να περιλαμβάνει τους ευρύτερους χώρους (α) των Ερευνητικών Κέντρων και λοιπών Τεχνολογικών Φορέων, και (β) της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όπου η κατάσταση είναι χαώδης και οι διαχρονικές ευθύνες της Πολιτείας τεράστιες.
- Απαιτείται να εφαρμοστούν καθολικά ενιαία κριτήρια για τις αλλαγές του ακαδημαϊκού και ερευνητικού χάρτη της χώρας, με στόχο την ενίσχυση του δημόσιου ακαδημαϊκού και ερευνητικού συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη
 - την ακαδημαϊκή και ερευνητική κατάσταση των υφιστάμενων μονάδων με βάση την εξωτερική αξιολόγησή τους,
 - τις προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων,
 - τη διασφάλιση της κινητικότητας των φοιτητών και φοιτητριών -σε όλους τους κύκλους σπουδών- και των νέων ερευνητών,
 - την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων, εγκαταστάσεων και ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της ενοποίησης των χώρων της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας,
 - τις αναπτυξιακές, πολιτιστικές και κοινωνικές ανάγκες της χώρας τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και
 - την πλούσια και μακρόχρονη εμπειρία που υπάρχει στον ευρωπαϊκό χώρο στα θέματα των συνεργασιών, συνενώσεων και συγχωνεύσεων Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Έρευνας.

- Η εκπόνηση και εφαρμογή του σχεδίου θα πρέπει να στηριχθεί σε πλήρη μελέτη για τον οδικό χάρτη υλοποίησης που θα διαμορφωθεί με ουσιαστική διαβούλευση μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας, με δέσμευση για την απόλυτη και καθολική τήρηση σε βάθος χρόνου των όποιων κατευθύνσεων συναποφασιστούν.

Το Σχέδιο «ΑΘΗΝΑ» που δημοσιοποιήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Δεν συνοδεύεται από στοιχειώδη τεκμηρίωση των αντικειμενικών ακαδημαϊκών κριτηρίων, που έχουν εφαρμοσθεί, ούτε από συγκεκριμένο και πρακτικά υλοποιήσιμο σχέδιο εφαρμογής, ούτε από τα αναμενόμενα δημοσιονομικά αποτελέσματα του όλου εγχειρήματος,
- Χαρακτηρίζεται από πληθώρα εξωθεσμικών παρεμβάσεων και παρουσιάζει την εικόνα μωσαϊκού, ως προς την εφαρμογή αντικρουόμενων κριτηρίων και πολιτικών,
- Περιλαμβάνει συγχωνεύσεις Τμημάτων με εντελώς διαφορετικά επιστημονικά αντικείμενα, επαγγελματικά δικαιώματα και προοπτικές των πτυχιούχων,
- Εισάγει διάφορα και διαφορετικά κριτήρια σε επιλεγμένα Τμήματα και Ιδρύματα, χωρίς καμιά ερμηνεία για αυτή τη διαφοροποίηση,
- Συνεπάγεται τη μετακίνηση μεγάλου αριθμού φοιτητών αλλά και προσωπικού, χωρίς ανάλυση της σκοπιμότητας ούτε και του προκύπτοντος κόστους στην Πολιτεία αλλά και στις οικογένειες,
- Παρατηρείται εξόφθαλμα ευνοϊκή μεταχείριση σε ορισμένες πόλεις και Ιδρύματα αλλά και το αντίθετο, πράγμα που ευλόγως συσχετίζεται και αποδίδεται από τον τοπικό τύπο σε παρεμβάσεις (ή έλλειψη παρεμβάσεων) ισχυρών πολιτικών παραγόντων και γόνων 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς γνωστών πολιτικών τζακιών!
- Ελλείπει παντελώς κάθε αναφορά σε ποιοτικούς ακαδημαϊκούς και ευρύτερα αναπτυξιακούς στόχους και στρατηγικές.

Ειδικά για το «**Ομόσπονδο Πανεπιστήμιο Αδαμάντιος Κοραΐς**» εγείρονται σοβαρά ερωτήματα για τη σκοπιμότητα και χρησιμότητα ενός τέτοιου εγχειρήματος χωρίς να είναι γνωστά τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της υπερδομής. Μάλιστα, όπως τώρα διαπιστώνεται γίνεται μια προσπάθεια εκ των υστέρων προσδιορισμού του βαθμού της συγκεκριμένης παρέμβασης σε **επίπεδο πολύ πέραν του συντονισμού δράσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων ιδρυμάτων!**

Παράλληλα, πληροφορούμαστε ότι γίνονται καθημερινά δηλώσεις στα τοπικά και κεντρικά ΜΜΕ παραγόντων -κυρίως της Νέας Δημοκρατίας- μελών του Υπουργικού Συμβουλίου(!), του Κοινοβουλίου, πολιτευτών, δημοτικών αρχόντων για επιτυχείς παρεμβάσεις στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας υπέρ της πόλης, κωμόπολης ή της περιοχής τους. Πραγματικά αναρωτιόμαστε για τη μορφή που θα έχει το τελικό σχέδιο «ΑΘΗΝΑ», αν εξ αυτού θα προκύπτει η οποιαδήποτε ουσιαστική αλλαγή του χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης, τι σχέση θα έχει με εξορθολογισμό και αν θα προκύπτει η οποιαδήποτε εξοικονόμηση δαπανών.

Όλα αυτά συμβαίνουν γιατί

- Η Ελληνική Πολιτεία δεν φρόντισε τις τελευταίες δεκαετίες –**ούτε όμως φροντίζει και σήμερα**- να συντάξει ένα ολοκληρωμένο εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την Ανώτατη Εκπαίδευση, την Έρευνα και την Καινοτομία,

- ✚ Το Υπουργείο Παιδείας δεν μερίμνησε, στα δέκα χρόνια από την ίδρυση της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), κατά νόμο αρμόδια να χειριστεί το θέμα σε όλα τα επίπεδα, να την ενισχύσει με το αναγκαίο ανθρώπινο δυναμικό, υποδομές και χρήματα. Το Κέντρο Μελετών της ΑΔΙΠ παραμένει στα χαρτιά και ελάχιστα από τα ποσά που έχουν διατεθεί από το ΕΣΠΑ έχουν αξιοποιηθεί!
- ✚ Αντίθετα, το Υπουργείο Παιδείας προτίμησε να διαθέσει -με διαδικασίες ουσιαστικά απ' ευθείας ανάθεσης!- κάποιες δεκάδες χιλιάδες ευρώ σε εταιρία ή εταιρίες συμβούλων αγνώστων ή αμφισβητούμενων προσόντων και επιδόσεων -βέβαια απόλυτα ελεγχόμενες και διαχειρίσιμες- ακολουθώντας την πεπατημένη του παρελθόντος -πρόσφατου και απώτερου.

Με όλα τα ανωτέρω έχει αρχίσει να γίνεται φανερό πως, **το Υπουργείο Παιδείας με την πολιτική του πρακτική κατόρθωσε να ενεργοποιήσει στο έπακρον ακριβώς όλες εκείνες τις δυνάμεις αλλά και την ποιότητα πολιτικής, που για δεκαετίες έχτιζε το σημερινό πανεπιστημιακό οικοδόμημα. Έτσι αυτόνοτα, το τελικό αποτέλεσμα είναι μάλλον προδιαγεγραμμένο!**

Οι πρόσφατες περιπέτειες στα Πανεπιστήμια μας έχουν εμπεδώσει την πεποίθηση πως για να είναι επιτυχείς θεσμικές ή άλλες παρεμβάσεις στο χώρο των ΑΕΙ, απαιτείται **συστηματικός σχεδιασμός, σεβασμός της ακαδημαϊκότητας, ουσιαστική διαβούλευση και μεγιστοποίηση της συναίνεσης στο εσωτερικό της ακαδημαϊκής κοινότητας.**

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε άπαντες -ειδικά μάλιστα το σύνολο της Πολιτικής Ηγεσίας- ότι **σήμερα παρουσιάζεται επιτακτικά η ανάγκη για ουσιαστικό εκσυγχρονισμό και ορθολογικό σχεδιασμό του χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας στη χώρα μας.** Ενός σχεδιασμού όμως ο οποίος θα περικλείει τα βασικά χαρακτηριστικά, που αναλυτικά περιγράφονται παραπάνω, θα ενισχύει και θα διευρύνει τους θύλακες αριστείας που υπάρχουν διάσπαρτοι στον ακαδημαϊκό χώρο, θα βάλει φρένο στην συνεχώς αυξανόμενη διαρροή ακαδημαϊκού δυναμικού από τη χώρα (brain drain), θα αναβαθμίσει τα Ιδρύματα και θα ωθήσει σε ταχεία ανάπτυξη το σύνολο του δημόσιου πανεπιστημιακού συστήματος.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

της

ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ